

enige, die het origineel nog heeft) de raad gegeven, onder verwijzing naar de vriendelijke aanbieding van hulp van de zijde der Coevorder politie, aan haar het manuscript op te zenden. En wensende alle verontruste zielen kalme.

K. S.

INDRUKKEN VAN DE SYNODE

.. „Die Unvollendete“

Een leuke dominee, die me de trap naar het synodevergaderlokaal zag beklimmen, zei met een knipoogje: zo, zo, weer naar de „Unvollendete“?

De „Unvollendete“ (= onvoltooide) is de naam voor een symphonie, waaraan een componist begonnen is, zonder ze te voltooien.

Blijkbaar wou die goeie dominee niet zozeer de synode als een symphonie roemen, als wel haar langdurigheid constateren.

Nu, wie zou er niet van onder de indruk komen?

Er wordt op de Kamper synode ontzaglijk veel gepraat.

Voor een niet onbelangrijk deel mogen we daarvoor dankbaar zijn. Ik weet geen synode, waarop zoveel gedebatteerd werd als op deze Kamper vergadering. Afgezien van incidentele oorzaken, mogen we constateren, dat de woordenvloed verklaarbaar is uit een worsteling der gedachten. En die worsteling zelf is deels 'n vrucht van, deels een reactieverschijnsel op de vrijmaking.

Deze toch heeft ons op heel veel punten tot nieuwe studie geprikkeld. Volkomen begrijpelijk is het, dat bij deze nieuwe „bedinning“ de richting, die ingeslagen wordt en de conclusie waartoe men komt, in veel gevallen verschillend is. Op een synode nu komen vertegenwoordigers van onderscheidene stromingen en standpunten bij elkaar met de bedoeling, om, waar even mogelijk, te besluiten. Maar eer het zover komt, zullen toch de sprekers elkaar willen overtuigen. Vandaar de debatten.

Buitenstaanders zullen van de groeperingen niet veel begrijpen. Reeds de „insiders“ hebben er grote moeite mee. Van sommige standpunten in bepaalde kwesties heeft b.v. ondergetekende slechts langzamerhand een min of meer afgerond beeld zich kunnen vormen. Onder een algemene naam kan men noch de individuele standpunten noch die van een veelvuldig met elkaar instemmende synodeleden m.i. niet aanduiden. Ik hoor wel eens een naam, die op -isme eindigt, maar geloof niet, dat de naam iets zinrijks zegt, noch, dat hij rechtvaardig is tegenover de drager van de naam zelf, waar dat fatale „isme“ aan toegevoegd is. En helemaal zot is hier de zo vaak ons opgedrongen betiteling „extremist“ met tegenhanger.

Hoe gauw men de bal mislaat, als men hier zich aan een situatie-tekening waagt, zegt de N.R. Ct. Ik hoop, dat het nummer van enige weken geleden (waarin ik over een in dat orgaan over ons schrijvend auteur iets opmerkte) door onze administratie aan de Redactie der N. R. Ct. is toegenonden. Verleden week was er weer een artikel over de Kamper synode: ook daar werd van extremisme etc. gesproken, en gezegd, dat het wel een hele toer zou zijn, om inzake de kwestie der „samen-spreking“ een formule te vinden, die alle groepen binnen de synode zou bevredigen. Maar juist die aangelegenheid is zo vlot gegaan als maar iemand wensen kon. Een beslissing met algemene stemmen, na een zeer korte gedachtenwisseling, die geen enkel essentieel gezichtspunt bestreed. Deze „buitenstaander“ heeft op de werkelijke situatie geen kijk.

De lange debatten kosten veel tijd, en soms bekruipt u het gevoel, dat een enkele spreker zich te lang met de theoretische achtergronden van bepaalde maxims bezig houdt. En toch geloof ik, dat ze hun nut hebben.

Er komt hier en daar tekening: „hier en daar“, zeiden we. Tekening voor wat lemands standpunt op bepaalde kwesties betreft. Ondergetekende begint — heel langzaam — iets te zien van sommige mening, juist in haar onderbouw. De „Unvollendete“ heeft hem wel iets gegeven.

En, zo hoor ik iemand vragen: is 't toch een, zij het dan tot nu toe onvoltooide „Symphonie“?

Ik zeg: ja. Er is kans geweest, om over en weer te schaven aan wat „in de maak was“. Er zijn merkwaardige en mooie blikken van zelfbeheersing geweest. Bij behoud van divergentie in de meningen was er toch ettelijke malen een bewuste wil om niet te overstemmen, doch overeen te stemmen, althans in de besluitvorming. Er is meer dan eens treffend geboden. Niet „mooi“, neen: treffend. Er is ook bewijst gezongen; ik weet geen praeses die met zoveel zorg de verzen koos — ook onbekende — en die zo vaak op de bespreking van een avond (met haar moeiten soms) een volkomen onze concrete nooddrift van het uur gedenkende psalm liet volgen, als deze praeses.

We houden onze verschillen, zelfs op het punt van de algemene waardering van synodes en synodale rechten en mogelijkheden. Toch ben ik overtuigd, dat er een „symphonie“ is. Er zijn er, die bij het eind dezer synode — misschien is het er, als dit nummer verschijnt — scherper dan bij het begin van een ander synodelid zullen verschillen. En die er over gaan schrijven (of preken) ook. Terwijl ze toch een beetje beter de ander leeren begrijpen en in de ziel hebben gezien. Ze behoeven geen kleur te krijgen, als een goeie man door gekneden van „die Unvollendete“ te spreken associaties wekt aan het begrip „symphonie“.

Het kerkverband — wat is het toch een zegen, Trouwens, waarom hebben we anders er zo om moeten vechten? Niet om het kwijt te raken, maar om het te behouden, op de rechte wijze.

K. S.

.. Opening der lessen

De H. Bouma repliceert op onze opmerkingen van 14 dagen geleden. Hij zegt, dat ondergetekende „doet voorkomen“, alsof meegedeeld zou zijn, dat „iets later“ begonnen zou worden en er stond geschreven: „tot nader aankondiging“. Maar ben ik de enige, die dacht: die synode duurt niet zo lang meer? En dan: het reglement! Ja zeker. Maar ook: de synodale werkelijkheid. Ik zie, dat mijn vragen: moeten curatoren al die synodeleden weggagen uit het gebouw? onbeantwoord bleven bij de Bouma. Ook hem zou de werkelijkheid te machtig zijn... als hij pardoos beslissen moest in de onvoorzien situatie. Het is al een tweede keer geprobeerd aan de slag te komen. De derde keer van 't proberen is al vastgesteld, terwijl ik dit schrijf.

De Bouma schijnt te menen, dat ik de redacteurs van Assen wilde separeren. Pardon. Ik wilde de redactie identiek houden. Het synode-moderamenlid ds v. Bruggen laat de niet om ontruiming der Hogeschoolgebouwen roepende curator ds v. Bruggen met rust; ik geloof, terecht. Dan late de redactie hem en ons en het volk met rust. Als curatoren (ik weet niet, hoe) in de zaak gekend zijn, zoals ik schreef — zullen wij onzerzijds curatoren „niet separeren“. Heeft een curator bezwaar, hij spreke. De Bouma kan de curator-moderateur aansetten tot actie, dan behoort de gemeente er niet over te lezen, want in dit „geding“ heeft zij toch geen noodzaak, zich over curatoren te bedroeven. Als een praesecuratur niets meer beslissen mag: men heeft het maar voor 't zeggen..... Maar de kerkbode kan wel even wachten. Assen en Groningen zijn automatisch-telefonisch verbonden.

Tenslotte: hoe vaak worden achterstallige colleges ingehaald? En: hoeveel studentennamen zijn door synodeleden bezet? En — „kijken“ is nog niet geduldig kijken.

K. S.

Zo ziet men in de kringen van de wereldzending en niet minder in de nederlandse zendingswereld, het grote belang van een behoorlijke opleiding.

Dat ook de roomse missie in deze zaken up to date is behoeft zeker wel niet gezegd te worden. Als met vele dingen is Rome ook hier uiterst actief. En reeds jaren worden er inheemse christenen opgeleid tot priester en volledig uitgeruste mannen worden reeds geroepen tot zeer hoge posten bij het bestuur der kerkprovincies. Volledig gelijkwaardig aan hun blanke collega's.

Nu heeft men ook eerlijk verklaard van de zijde van hen, die deze opleiding met alle kracht voorstaan, dat hierbij oecumenische samenwerking moet worden verkregen. Al was het alleen maar om gezamenlijk de grote kosten te dragen. Onomwonden heeft men te kennen gegeven, dat de Theologische Hogeschool te Djakarta HET centrum moet worden en zijn van oecumenische eenheid en samenwerking. Vitaler punt voor eenheid en samenwerking voor de kerken is moeilijk te vinden, heeft Prof. Kraemer reeds destijds gezegd. En men is van mening, dat bij de opleiding, zowel hier te lande als in Indonesië alle aandacht moet worden besteed aan de Totale Aanpak, gelijk het modewoord Comprehensive Approach het beste kan worden weergegeven. Alle oecumenische gedachten moeten daar worden doorgegeven.

Het is een groot en groots plan om te komen tot de ééne kerk in Indonesië. Bolkestein deelt de laatste gegevens mede in zijn genoemde artikel om te laten zien hoe grote rol in de indonesische oecumenicitet de opleiding kan spelen. Hij wijst op de samenstelling der studenten. Van de 48 zijn er 9 voor West-Indonesië bestemd, 9 voor de Batakkerk, 6 voor de kerk op de Molukken, 6 voor de Minahassa, 4 voor Timor, 3 voor de Dajakkerk, 5 voor de Chinese kerken, 2 voor de

Theologische Hogeschool

Het College van Hoogleraren maakt bekend:

1. Dat zij, die voor het eerst als student aan de Theologische Hogeschool wensen te worden ingeschreven, op WOENSDAG 24 OCTOBER a.s., des morgens om 10 uur, in het gebouw van de Theologische Hogeschool, Broederweg 15, worden verwacht. Overgelegd moeten worden:

a. bul staatsexamen of eindexamen gymnasium of lyceum;

b. getuigschrift van de kerkeraad.

2. Dat des middags van diezelfde dag, om 2.30 uur, gelegenheid zal gegeven worden ter inschrijving van nieuwe studenten en recensie van hen, die reeds eerder als student aan de Theologische Hogeschool waren ingeschreven.

Voor inschrijving en recensie wordt vereist het overleggen van de kwitantie collegegeld, eerste helft cursus 1951/1952.

3. Dat des avonds om 8 uur de lessen zullen worden geopend door de pro-rector, Prof. Dr H. J. Jager.

4. Heren studenten worden eraan herinnerd, dat een recensie ná 24 October slechts mogelijk is na betaling van een bedrag van f 10.—.

Namens het College voornemd,

H. J. JAGER, h.t. secretaris.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Naar Geref. Middelbaar en Voorbereidend Hoger Onderwijs

Het volgende schrijven werd gericht aan verscheiden broeders in onze kerken:

Waarde Heer en Broeder,

1944.

De Heere maakt Zijn Kerk in Nederland vrij van on-schriftuurlijke bindingen en Hij begint haar genadig terug te voeren naar de vastheid en de vrijheid van Zijn Woord.

In beginsel terug gevoerd naar dat Woord, heeft de Heere ons weer met nieuwe vreugde doen roemen in Zijn soevereine vergadering der Kerk en in de verlossende kracht daarvan voor heel het brede leven.

Hij heeft ons weer met verscherpte aandacht oog doen krijgen voor Zijn genadegave van de antithese, waardoor Hij Zijn volk verlost, het makend tot het licht in een duistere wereld.

De Heere heeft ons in en door de vrijmaking van Zijn kerk weer opoleuw — en scherper dan ooit — verkon-digd, dat Zijn volk in het verwerpen van die antithese zijn verlossing verwerpt. Hij heeft ons voor ogen geschilderd de verzoeking, het dodelijk gevaar, dat er voor Zijn volk in gelegen is, die antithese, waar en wanneer dan ook, te verloochenen of te camoufleren. Kortom de Heere heeft Zijn volk in Nederland nog eens, nog eens weer willen vergaderen rondom het lichtbaken van Zijn Woord, dat leven werkt en mensen-gehoorzaamheid vraagt.

1951.

Er groeit een geslacht op, dat de grote daden des Heeren van '44 zelf niet bewust heeft beleefd en dat daarin nog niet actief mee heeft kunnen strijden.

Dat geslacht wordt fel aangevallen; het wordt ver-zocht, het beloftewoord weer te vergeten, de kerk, waar-toe de Heer hen vergaderde de rug toe te keren.

Soendanese kerk, 1 voor de Oost-Javaanse kerk, 1 voor de Methodistische Batakkerk, 1 voor de Pinksterkerk. Zo legt men reeds vroeg de oecumenische verbanden. De studenten-van-nu zijn de leiders-van-striks. De kathedier is weer een gevaar voor de kan-sel, de Academie infecteert weer de kerk. Een nieuwe variatie op een oeroud thema.

Die oecumenische samenwerking kan ook blijken uit de staf van docenten: 1 Nederlander, 1 Zwitsers, 1 Duitser en 1 man, uitgeleend door de Australische Zending. Wat voor bezwaren dat opleveren kan en reeds opgeleverd heeft weet ieder, die vorige jaren kennis genomen heeft van de felle strijd rondom een artikel van ds Rosin, en waarin zowel Zuidema als Mr Knibbe hun stem hebben laten horen. Felle reacties kwamen spoedig los van de oecumenische lieden, die zeer verdringzaam heten, doch uiterst onverdraagzaam zijn tegen allen, die hen durven tegenspreken. Het zou aan hen niet gelegen hebben, indien Zuidema de mond gesnoerd was en curatoren hem tot de orde hadden geroepen. Overigens is hij wel tot zwijgen gebracht in eigen kring. Er zijn wel enige verklaringen en zo gepubliceerd. Maar niemand make zich illusies over de schriftuurlijkheid en confessionele trouw van de opleiding. Ja, hoever men de gang van zaken zich reeds heeft ingedacht kan blijken uit de toekomst-droom, dat men als ideaal stelt een eigen oosterse theologie!

We kunnen in dit verband het alleen maar diep betreuren, dat de gebonden kerken haar goedkeuring en medewerking hebben verleend aan een en ander. Ze hebben zich verkocht en zijn al „verkocht“. Men leze slechts de Acta van Eindhoven 1948, en raad-plege voor de ganse gang van zaken weer het boek van ds Van der Waal. Dan zal men zien hoe eenzaam wij komen te staan.

kerken. Hoe verrekend die gevolgen zijn geweest kan blijken uit het feit, dat na de tweede wereldoorlog op allerlei conferenties in het huidige Indonesië het schema van Tambaran is aanvaard en nu wordt uit-gewerkt. Besluiten van de conferenties werken langzaam maar zeker en nu blijkt eerst, welke bezwaren eraan kleven en welke gevaren aan het licht treden. In de genoemde rapporten kunt ge allerlei bijzonder-heden over dit Tambaram-schema vinden.

Tambaram-serie, deel IV, The Life of the Church, bl. 199—250.

Zie voorts: J. C. Hoekendijk, Zending in Indonesië, bl. 67—79; hier ook de rapporten van Bergema, Locher en Rasker, Bolkestein in Vox Theologica, Mei 1951: Theologische Studie in Indonesië.

Er komt dan een goeroe-school, waarop eenvoudige training voor hulpkrachten wordt gegeven en waar vele gemeentevoorgangers worden gevormd.

Voorts een pandita-school, waar na een vierjarige opleiding de eigenlijke voorgangers worden verbonden aan de gemeenten.

Als de kroon op het werk de Theol. Hogeschool te Djakarta, die het beste te vergelijken is met een westerse faculteit in de theologie.

De opstellers zelf hebben wel terdege de gevaren en bezwaren onder de ogen gezien, maar menen toch geen beter schema te kunnen uitwerken. Wie de gevaren ziet kan ze ook voorkomen.

Ze willen het Tambaram-schema dan ook met wijsheid in toepassing brengen. En van hoe grote betekenis men deze opleiding, zoals ze nu wordt gegeven in Indonesië, acht, kan blijken uit een speciaal nummer van het Nederlands Zendingsblad, Maandblad van de Zending der Nederl. Herv. Kerk, September 1951, alleen gewijd aan de belangen van de opleiding, met een stel keurige foto's erbij.